

[Bording.]

Rødskaaber o. s. v. var saa høje, at det var umuligt for dem med deres smaa Midler at dække det, saa at de derfor yderligere fik en Del løs Gæld.

Hvis disse Mennesker overhovedet skal kunne blive ved at sidde med deres Ejendomme, vil de, hvis der ikke ydes dem Hjælp, faa det langt daarligere end baade de, som fik deres Brug før Krigen, og de, som fik dem efter den Tid. Derfor synes jeg, man har en Forpligtelse til at hjælpe dem, saa de kan komme til at sidde under nogenlunde lige Vilkaar med de andre.

Det viser sig jo, at den Kritik, der blev fremført overfor disse Husmandsloves Virkninger i Perioden 1920—24, ikke mindst fra vor Side, var rigtig. Vi sagde Gang paa Gang, at enten gaar det saaledes, at under de daværende Prisforhold vil det kun blive de velhavende Landmænd, der kommer ind under disse Statshusmandsbrug, eller ogsaa gaar det saaledes, hvis man frister unge ubemidlede Landmænd til at gaa ind, at de faar en saa stor løs Gæld, at det vil være umuligt for dem at klare sig i Fremtiden. Det viser sig desværre, at det er gaaet saaledes, og det forekommer mig derfor, at man absolut maa give dem nogen Lettelser i et Par Aar ved at give dem Henstand, og det kan ske paa den Maade, at de faar det som et Driftslaan, som de saa kan forrente og afbetale paa lempelige Vilkaar.

Det er mig bekendt, at den højtærede Landbrugsminister i enkelte Tilfælde, hvor der er indsendt Andragender om at faa saadan Henstand, har imødekommet saadanne Andragender, og det bør man formodentlig takke den højtærede Landbrugsminister for. Det vil jeg i og for sig ogsaa gøre, men jeg vil samtidig sige, at det meget let kan medføre, at vedkommende kun kommer fra Asken i Ilden eller fra Dynen i Halmen — jeg tror, det første Udtryk er det rigtigste, for Vanskelighederne er saa store, at man neppe kan tale om blot at komme fra Dynen og i Halmen, hvis det blot er Meningen med en saadan Udsættelse, at de efter et Par Kvartalers Forløb skal betale det hele; thi saa har man i Virkeligheden ikke hjulpet dem, og saa kunde man lige saa godt have krævet det betalt med det samme.

Det, det gælder om, er, at man i de enkelte Tilfælde faar undersøgt, om der er nogen Mulighed for, at de vil kunne klare sig i Fremtiden, og hvis det er givet og viser sig for enhver, at det kan de ikke, hvis det altsaa er fuldkommen bundløst, saa kan man lige saa godt straks sige, at

de maa gaa derfra. Men hvis der er Mulighed for, at de ved at faa Henstand 2—3—4 Kvartaler og faa det som et Driftslaan, som de nogle Aar efter kan afbetale med et mindre Beløb aarligt, kan klare Situationen, er der al Grund til at gaa til saadanne Foranstaltninger.

Jeg synes, det er et Krav, der kan stilles fra Statshusmændenes Side, og som bør imødekommes. Staten kan heller ikke være tjent med, at disse Mennesker efterhaanden skal gaa fra Ejendommene, for forinden de gaar fra deres Ejendom, forringer de selvfølgelig Bruget i høj Grad i mange Tilfælde. De, som interesserer sig for Udstyknings sagen, kan heller ikke være tjent med, at en saadan Udvikling bliver ved at foregaa i en længere Periode. Det vil nemlig betyde, at Udstykningsbevægelsen ingenlunde faar gunstigere Kaar i Fremtiden. Hvis man kan paapege, at der i mange Tilfælde er uhyre store Vanskeligheder for de paagældende Statshusmænd, saaledes at de efter nogle faa Aars Forløb maa forlade deres Brug, vil det efter min Opfattelse være at slaa Udstykningsbevægelsen for Panden, hvis man ikke foretager sig noget overfor disse Statshusmænd.

Som direkte tagende Sigte paa at fremme Produktionen og forøge Arbejdet har vi ogsaa tilladt os at foreslaa i § 1 at udlaane 10 Mill. Kr. af Statskassen til Landboere til Grundforbedring af deres Jord. Ingen kan være blind for, at der findes et overordentlig stort Areal af dansk Jord, som i høj Grad trænger til Grundforbedring. Ikke mindst i de senere Aar har det været aabenbart for enhver, at der er for lidt Gang i Grundforbedringsarbejdet, ikke mindst paa Grund af den mægtige Gældsbyrde og den store Kapitalmangel, der findes, og navnlig paa Grund af Mangelen paa Kapital til en rimelig Rente, der kan stilles til Raadighed for Landbruget.

Jeg tør sige, at der gennemføres faa Bevillinger her i Rigsdagen, som i Forhold til Bevillingens Størrelse giver saa meget til Arbejdet, som hvad der udredes til Grundforbedringsarbejder. Derfor betyder et saadant Forslags Gennemførelse ikke blot forøget Produktion og gode Vilkaar for den paagældende Landmand, men det betyder i høj Grad øget Arbejde, Aflastning af Arbejdsløsheden. Der er heller ingen Tvivl om, at det er langt mere produktivt for Staten at støtte et saadant Arbejde, end det f. Eks. er at støtte Vejarbejdet, selv om jeg erkender fuldt ud, at